

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 10/09/2020)

Tình hình nổi bật

Đôi thoại cấp cao 3 bên đầu tiên giữa Ấn-Pháp-Nhật được tổ chức ngày 9/9 dưới hình thức trực tuyến nhằm thúc đẩy hợp tác khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Chủ trì gồm Thứ trưởng Ngoại giao Ấn Độ Harsh Vardhan Shringla, Tổng thư ký Bộ Ngoại giao và Quan hệ châu Âu của Pháp Francois Delattre, Thứ trưởng Bộ Ngoại giao và Thương mại Úc Frances Adamson. Tại cuộc họp, ba nước nhất trí duy trì cơ chế đôi thoại này thường niên, mở rộng hợp tác với các tổ chức khu vực như ASEAN, IORA và IOC. Kết thúc đôi thoại, các bên nhất trí mục tiêu xây dựng mối quan hệ vững mạnh giữa ba nước và với các quốc gia khác nhằm duy trì hòa bình, an ninh, thịnh vượng và khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương dựa trên luật lệ.

Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo ngày 9/9 tham gia Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao cấp cao Đông Á lần thứ 10 trực tuyến và Hội nghị Bộ trưởng ASEAN - Mỹ. Tại hai cuộc họp, Ngoại trưởng nhấn mạnh sự ủng hộ của Mỹ đối với các nguyên tắc cởi mở, bao trùm, minh bạch và tôn trọng pháp luật. Các bên bày tỏ quan ngại về hành vi của Trung Quốc ở Biển Đông, Hồng Kông và Mekong, nhắc lại các yêu sách trên Biển Đông của Trung Quốc là phi pháp và nhất trí mọi tranh chấp ở đây cần được giải quyết hòa bình và tuân theo luật pháp quốc tế.

Phát biểu tại Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao cấp cao Đông Á (EAS) lần thứ 10 diễn ra ngày 9/9 theo hình thức trực tuyến, Bộ trưởng Ngoại giao Indonesia Retno Marsudi nhận định cạnh tranh giữa các cường quốc tiếp tục gia tăng trên nhiều mặt và các nước nhỏ hơn mắc kẹt ở giữa. Đồng thời, nhiều quốc gia đang sử dụng chủ nghĩa đơn phương và theo đuổi lợi ích quốc gia của riêng mình. Trước tình hình đó, Bà Marsudi nhấn mạnh ba điểm: (1) EAS phải đóng vai trò như một lực lượng tích cực nhằm duy trì hòa bình và ổn định trong khu vực; (2) EAS cần đóng góp vào việc tăng cường khả năng phục hồi lĩnh vực y tế của khu vực; và (3) Indonesia kêu gọi tất cả các quốc gia tôn trọng các nguyên tắc được công nhận rộng rãi của luật pháp quốc tế, bao gồm UNCLOS 1982.

Bộ trưởng Ngoại giao Trung Quốc Vương Nghị ngày 9/9 tham dự Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao cấp cao Đông Á lần thứ 10, nhấn mạnh 3 điểm về Biển Đông: (1) Một số người cho rằng Trung Quốc đã tuyên bố tất cả vùng biển trong đường chín đoạn là nội thủy và lãnh hải của mình, điều này là vô căn cứ, cố ý bóp méo quan điểm của Trung Quốc; (2) Trung Quốc có quyền cải thiện điều kiện sống, cung cấp hàng hóa và

tự vệ cho chủ quyền quốc gia thông qua việc xây dựng các đảo và bãi đá ngầm ở Biển Đông; (3) Trung Quốc là lực lượng chính đóng góp vào việc ký kết UNCLOS. Sau khi UNCLOS có hiệu lực, các nước có quan điểm chông chéo về phạm vi quyền và lợi ích trên biển. Trung Quốc chủ trương các nước bảo lưu lập trường của mình.

Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc ngày 9/9 phát biểu khai mạc Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao ASEAN lần thứ 53, cho biết 3 ưu tiên ASEAN thúc đẩy trong thời gian tới: (1) tiếp tục đề cao đoàn kết, giữ vững thống nhất, triển khai thành công các Kế hoạch tổng thể thực hiện Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025; (2) tập trung đẩy lùi dịch Covid-19, thúc đẩy phục hồi bền vững; (3) phát huy hiệu quả vai trò trung tâm của ASEAN, đề cao tinh thần thượng tôn pháp luật, tôn trọng, tin cậy, bình đẳng trong quan hệ giữa các quốc gia khu vực, các đối tác; giải quyết hòa bình các tranh chấp, khác biệt trên cơ sở luật pháp quốc tế, UNCLOS 1982 và tinh thần các văn kiện quy chuẩn của ASEAN về ứng xử chung ở khu vực như TAC, DOC, Tài liệu AOIP...

Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Ngoại giao Phạm Bình Minh ngày 9/9 phát biểu tại Phiên khai mạc Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao ASEAN lần thứ 53, cho rằng các thách thức đối với an ninh và ổn định ở khu vực luôn hiện hữu, trong đó có các nhân tố đe dọa hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn tự do hàng hải, hàng không trên Biển Đông, tuyến hàng hải huyết mạch của khu vực và thế giới. ASEAN sẽ kiên định với lập trường nguyên tắc, nhấn mạnh kiềm chế, giải quyết hòa bình các tranh chấp trên cơ sở luật pháp quốc tế, UNCLOS 1982, thúc đẩy đối thoại, tăng cường xây dựng lòng tin, không quân sự hóa, không làm phức tạp tình hình. ASEAN kiên định thúc đẩy triển khai đầy đủ, nghiêm túc Tuyên bố DOC và nỗ lực xây dựng Bộ quy tắc COC hiệu quả, thực chất, phù hợp với luật pháp quốc tế và UNCLOS 1982.

Andrew Bowie, Nghị sĩ Quốc hội Anh, ngày 9/9 kêu gọi Anh mở rộng hạm đội và cử tàu sân bay HMS Queen Elizabeth tới Biển Đông. Với việc tháng 7 vừa qua Anh và Úc phản bác yêu sách biển của Trung Quốc tại Biển Đông, đây là thời điểm để “nước Anh toàn cầu” hành động và thể hiện sự cứng rắn để đáp trả hành vi xâm phạm vô lý của Trung Quốc tại Biển Đông. Ông cũng cảnh báo hiện Trung Quốc đang sở hữu 335 tàu chiến - nhiều hơn tổng số tàu của Đức, Ấn Độ, Tây Ban Nha và Anh.

Góc nhìn Quốc tế

+ Châu Âu – Mỹ:

James Borton, chuyên gia Mỹ về Đông Nam Á, ngày 8/9 trên tờ Thanh niên đánh giá các đồng minh, đối tác của Mỹ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đang quan sát liệu Mỹ sẽ có thêm động thái gì đáng kể sau khi lưỡng đảng thông qua gói ngân sách quốc phòng 740 tỷ USD cho năm tài chính 2021, cũng như sau kỳ bầu cử Tổng thống.

Bill Hayton, Chatham House, Anh, ngày 9/9 tham gia điều trần tại Ủy ban Đánh giá An ninh và Kinh tế Mỹ - Trung Quốc về Biển Đông với chủ đề “Quan hệ Mỹ - Trung Quốc năm 2020: Các vấn đề dai dẳng và các thách thức nổi lên”. Bill Hayton đã đánh giá về mục tiêu của Trung Quốc ở Biển Đông, sự thay đổi chiến thuật trong việc chèn ép các hoạt động khai thác dầu khí của các nước trong khu vực, động thái mới của Mỹ ở Biển Đông, phản ứng của các nước khu vực với động thái này và khuyến nghị hành động của Quốc hội Mỹ liên quan đến Biển Đông trong thời gian tới.

+ Các nước khác:

Nhà báo Rahul Bedi tờ The Wire, Ấn Độ, ngày 10/9 nhận định, về mặt nguyên tắc, sự tham gia của Úc vào Malabar đã được Chính phủ Ấn Độ thông qua. Tuy nhiên tuyên bố chính thức vẫn chưa được đưa ra. Nguyên nhân chính là do Úc không muốn làm điều gì trái với lợi ích của Trung Quốc, bởi mối quan hệ kinh tế của Úc với Trung Quốc rất quan trọng. Theo nhận định của các quan chức cấp cao về an ninh và quân đội Ấn Độ, có vẻ Úc không muốn công khai làm phật lòng Trung Quốc bằng việc kích hoạt các chương trình nghị sự, trong đó Quad là một ví dụ điển hình.

Biên tập: Ngọc Diệp

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.